

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, zastoupeného JUDr. Martinem Knobem, advokátem se sídlem Denisova 585, Jičín, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 5. 2021, čj. 10.01.000827/18-004, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 1. 2024, čj. 14 A 216/2021-72,

t a k t o :

- I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 1. 2024, čj. 14 A 216/2021-72, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Martinu Knobovi, advokátovi, **se** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud se v dané věci zabývá postupem Městského soudu v Praze, který doručoval žalobci fikcí na jinou než doručovací adresu a následně na základě takového doručení založil svůj další procesní postup.

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[2] Žalovaná dne 7. 5. 2024 shora nadepsaným rozhodnutím zastavila řízení o žádosti žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii. Žalobce podal žalobu proti tomuto rozhodnutí žalované a současně požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů. Této žádosti Městský soud v Praze usnesením ze dne 27. 4. 2023, čj. 14 A 216/2021-52, nevyhověl, žádost o osvobození zamítl a zástupce žalobci neustanovil. Kasační stížnost proti tomuto

rozhodnutí Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 27. 9. 2023, čj. 10 As 116/2023-22.

[3] Městský soud následně vyzval žalobce usnesením ze dne 13. 11. 2023, čj. 14 A 216/2021-70, aby ve lhůtě patnácti dnů ode dne doručení tohoto usnesení uhradil soudní poplatek ve výši 4 000 Kč. Žalobce byl současně poučen, že pokud soudní poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen, řízení bude zastaveno. Toto usnesení městský soud doručoval na adresu trvalého pobytu žalobce. Protože žalobce nebyl na této adrese zastížen, výzva k zaplacení soudního poplatku mu byla doručena fikcí. Když žalobce i přes doručenou výzvu soudní poplatek neuhradil, městský soud řízení o žalobě v záhlaví označeným usnesením zastavil po marném uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

II. Kasační stížnost

[4] Proti tomuto usnesení městského soudu podal žalobce (stěžovatel) dne 2. 4. 2024 kasační stížnost emailem bez ověřeného podpisu, kterou následně potvrdil písemným podáním téhož obsahu (podaným na poště 5. 4. 2024). V kasační stížnosti vznesl několik obecně formulovaných kasačních námitek proti napadenému usnesení, které považoval za protizákonné a protiústavní. Poukázal ovšem mimo jiné i na to, že zásilka obsahující napadené usnesení mu doposud nebyla řádně a účinně doručena.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[6] Nejvyšší správní soud shledal, že usnesení o zastavení řízení bylo nezákonné. Městský soud totiž zastavil řízení, protože stěžovatel nereagoval na výzvu k uhrazení soudního poplatku. Ovšem usnesení obsahující tuto výzvu mu nebylo řádně doručeno.

[7] Pro posouzení dané věci je určující právní úprava doručování plynoucí z § 46b písm. a) a § 49 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s. Podle § 46b písm. a) o. s. ř. soud doručuje fyzické osobě písemnosti primárně na adresu, kterou tato osoba uvedla ve svém podání, a jestliže ji neuvede, pak na adresu evidovanou podle daného ustanovení (u fyzické osoby adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, není-li taková adresa evidována, adresa místa trvalého pobytu). Ze soudního spisu plyne, že stěžovatel v žalobě podané v dané věci výslovně uvedl jako svoji doručovací adresu n. M. X, S. Na tuto adresu mu Krajský soud v Brně doručil usnesení o postoupení věci městskému soudu ze dne 29. 9. 2021, čj. 29 A 103/2021-12, a na tuto adresu mu následně doručoval i městský soud (výzva k doplnění žádosti o prominutí lhůty ze dne 6. 12. 2021, čj. 14 A 216/2021-22, výzva k zaplacení soudního poplatku ze dne 14. 2. 2022, čj. 14 A 216/2021-24, výzva k doplnění námitek proti usnesení vyššího soudního úředníka ze 15. 11. 2022, čj. 14 A 216/2021, a konečně taky zamítavé usnesení o žádosti o osvobození od soudního poplatků a neustanovení zástupce ze dne 27. 4. 2023, čj. 14 A 216/2021-52). Lze dodat, že stěžovatel na výzvy takto doručené reagoval.

[8] Z předloženého soudního spisu však plyne, že městský soud usnesení ze dne 13. 11. 2023, čj. 14 A 216/2021-70, kterým stěžovatele vyzval k uhrazení soudního poplatku, doručil

pokračování

výlučně na adresu D. X, L. n. P. (adresa stěžovatelem uváděného trvalého pobytu). Z doručanky je zřejmé, že adresát (stěžovatel) nebyl zastižen a zásilku obsahující danou výzvu si nevyzvedl (byla následně vhozena do schránky). Účinky fikce doručení soudní písemnosti podle § 49 odst. 4 o. s. ř. však mohou nastat jen v případě zásilek, které byly doručovány na adresu podle § 46b o. s. ř. Připustit doručení fikcí na jinou adresu by představovalo porušení práva na spravedlivý proces (nález Ústavního soudu ze dne 1. 10. 2015, sp. zn. IV. ÚS 883/15). Lze dodat, že z odůvodnění napadeného usnesení ani ze spisu městského soudu není zřejmé, proč právě uvedenou výzvu doručoval na uvedenou adresu, když dříve doručoval stěžovateli na adresu, kterou sdělil soudu jako doručovací a stěžovatel na jeho výzvy reagoval. Ostatně i kasační stížností napadené usnesení městský soud stěžovateli po neúspěšném doručení na adresu v L. n. P. (stěžovatelem uváděná adresa jeho trvalého pobytu) doručoval na adresu v S. (v žalobě uváděná adresa pro doručování). Vzhledem k tomu, že právní fikce doručení nastat nemohla a ze spisu městského soudu neplyne, že by stěžovateli bylo doručeno jinak, dané usnesení obsahující výzvu k úhradě soudního poplatku mu nebylo řádně doručeno.

[9] Městský soud ovšem i přesto považoval usnesení za řádně doručené. Protože stěžovatel podle napadeného usnesení i přes výzvu soudní poplatek neuhradil, podle městského soudu došlo k marnému uplynutí lhůty. Na základě této skutečnosti městský soud podle § 47 písm. c) s. ř. s., ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, řízení o žalobě po marném uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku zastavil. Tato lhůta ovšem nezačala plynout, protože počíná běžet okamžikem řádného doručení. Aniž by se tedy Nejvyšší správní soud mohl zabývat kasační argumentací stěžovatele (či jejím případným doplněním ze strany ustanoveného zástupce), je s ohledem na výše uvedené zřejmé, že výše popsany postup městského soudu je nezákonný a jeho důsledkem je porušení práva stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

[10] Jak Nejvyšší správní soud judikoval například již v rozsudku ze dne 12. 9. 2013, čj. 6 Ads 51/2013-13, vydá-li městský soud usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku před uplynutím lhůty pro jeho zaplacení, jde o usnesení nezákonné [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.] a tato skutečnost sama o sobě odůvodňuje jeho kasaci. Nejvyšší správní soud tedy i v nyní projednávané věci dospěl k závěru, že městský soud zatížil řízení vážnou vadou, kterou nelze zhojit jinak než kasací napadeného rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozhodnutí městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je městský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[12] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

[13] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2024, čj. 8 As 104/2024-35 ustanoven zástupce JUDr. Martin Knob, advokát. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 a 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci Nejvyšší správní soud odměnu nepřiznal, protože v řízení o kasační stížnosti neučinil žádný úkon právní služby.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. července 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu